

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Ζ. Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Πρωτ.: 1550 Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ: Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΘΕΜΑ: Οι διανομείς διεκδικούν τα δικαιώματά τους.

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.9338/27-9-2021 Ερώτηση

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τη Βουλευτή κα Μ. Απατζίδα, αναφορικά με το παραπάνω θέμα και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο Νόμος 4808/2021 για την Προστασία της Εργασίας ενίσχυσε τους απασχολούμενους στον κλάδο των delivery και των courier, κατοχυρώνοντας για πρώτη φορά δικαιώματα συνδικαλισμού, συλλογικής διαπραγμάτευσης και απεργίας που δεν υπήρχαν πριν, προστατεύοντάς τους απασχολούμενους από αθέμιτες πρακτικές που αφορούν μεταξύ άλλων στην μετατροπή των συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας σε συμβάσεις ελεύθερων επαγγελματιών και θεσπίζοντας υποχρεώσεις υγιεινής και ασφάλειας για τις πλατφόρμες.

Τα συμπεράσματα αυτά προκύπτουν από την ανάλυση του νομικού καθεστώτος αναφορικά με τις εργασιακές σχέσεις στα delivery και courier πριν και μετά την ψήφιση του 4808/2021.

Συγκεκριμένα, και σε συνέχεια των αναφερόμενων στην ως άνω Ερώτηση, είναι ανακριβές ότι τυχόν αθέμιτες προσπάθειες παράκαμψης της νομοθεσίας συνδέονται με τις προβλέψεις του νέου νόμου. Αντίθετα, ο νόμος- σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου - ορίζει **τέσσερα συγκεκριμένα κριτήρια** που πρέπει να ισχύουν σωρευτικά προκειμένου οι εργαζόμενοι να συνεργάζονται με τις πλατφόρμες ως ελεύθεροι επαγγελματίες και όχι ως μισθωτοί. Αν δεν ισχύει έστω και μια από αυτές τις προϋποθέσεις, οι απασχολούμενοι έχουν πλέον, με βάση το νέο νόμο, τη δυνατότητα να ζητήσουν να αναγνωριστεί ότι είναι μισθωτοί.

Επιπλέον, οι συμβάσεις ανεξάρτητων υπηρεσιών και μισθωτής εργασίας εφαρμόζονταν στις ψηφιακές πλατφόρμες εδώ και χρόνια, **πολύ πριν την ψήφιση του ν. 4808/2021**, με τον οποίο θεσπίστηκαν συγκεκριμένα κριτήρια που αποτρέπουν τις αθέμιτες πρακτικές.

Αναλυτικά, οι διαφορές ανάμεσα στο προηγούμενο και το νέο καθεστώς έχουν ως εξής:

Πριν από τον ν. 4808/2021 το νομικό καθεστώς όσων παρείχαν υπηρεσίες delivery και courier στις συνεργατικές πλατφόρμες ήταν αρρύθμιστο. Είχαν το δικαίωμα, βάσει της γενικής ελευθερίας των συναλλαγών, όσοι ήθελαν να συμβάλλονται με τις πλατφόρμες ως ελεύθεροι επαγγελματίες. Δεν είχαν κανένα συνδικαλιστικό δικαίωμα, οι πλατφόρμες δεν εθεωρούντο εργοδότες τους και γι' αυτό δεν είχαν καμία υποχρέωση υγιεινής και ασφάλειας απέναντι στους συνεργάτες τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις κρινόταν από τα Δικαστήρια ότι η σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών υπέκρυπτε σύμβαση εργασίας. Αυτό, όμως, γινόταν βάσει των κριτηρίων που έθετε η γενική θεωρία του εργατικού δικαίου, δηλαδή εξεταζόταν εάν ανάμεσα στον συνεργάτη και την πλατφόρμα υπήρχε πραγματική και νομική εξάρτηση (δηλ. ο εργοδότης καθόριζε τον χρόνο, τόπο και τρόπο της εργασίας). Επομένως, υπήρχαν πολλές περιπτώσεις, στις οποίες συνεργάτες εργάζονταν ουσιαστικά με ίδιο καθεστώς με τους μισθωτούς (υπήρχε, δηλαδή, η πραγματική και νομική εξάρτηση από την πλατφόρμα), αλλά δεν μπορούσαν να το τεκμηριώσουν, αφού ο νόμος δεν παρείχε συγκεκριμένα κριτήρια.

Επίσης, οι συνεργάτες αυτοί δεν είχαν:

α) συνδικαλιστικά δικαιώματα (δεν μπορούσαν να συστήσουν συνδικαλιστικές οργανώσεις, να προβαίνουν σε συλλογικές διαπραγματεύσεις, να απεργούν),

β) δικαίωμα στην κάλυψη κάποιων εξόδων που σχετίζονται με την εκτέλεση του έργου τους (μηχανή, συντήρηση της μηχανής, κράνος, βενζίνη).

Ο Νόμος 4808/2021 τα άλλαξε αυτά, καθώς:

1. Έθεσε πολύ συγκεκριμένα κριτήρια, βάσει των οποίων διακρίνεται εάν μία σύμβαση είναι σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών ή σύμβαση μισθωτής εργασίας.

2. Έδωσε δικαιώματα και σε όσους είναι σε καθεστώς συνεργάτη/παρόχου ανεξαρτήτων υπηρεσιών, τα οποία δεν είχαν πιο πριν.

Ειδικότερα:

1. Κριτήρια για τη διάκριση μεταξύ σύμβασης ανεξαρτήτων υπηρεσιών και σύμβασης εξαρτημένης εργασίας:

Για να τεκμαίρεται ότι κάποιος απασχολείται με σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών, πρέπει να ισχύουν 4 κριτήρια σωρευτικά:

α) να μπορεί να αναθέτει το έργο που έχει αναλάβει σε υπεργολάβους/ σε τρίτους, δηλαδή να μην είναι απαραίτητη η προσωπική παροχή του έργου,

β) να μπορεί να αρνείται να πραγματοποιήσει έργο (μεταφορά) που του έχει ζητήσει η πλατφόρμα,

γ) να μπορεί να συνδέεται και να αποσυνδέεται από την πλατφόρμα όποτε θέλει και για όσην ώρα θέλει,

δ) να μπορεί να παρέχει υπηρεσίες και σε ανταγωνιστική πλατφόρμα.

Εάν δεν ισχύουν και τα τέσσερα αυτά κριτήρια, δεν ισχύει το τεκμήριο υπέρ των ανεξάρτητων υπηρεσιών. Επομένως, οι απασχολούμενοι, όταν δεν πληρούνται και τα τέσσερα αυτά κριτήρια, μπορούν πολύ ευκολότερα πλέον να ζητήσουν να αναγνωρισθεί ότι συνδέονται με την πλατφόρμα με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

2. Δικαιώματα στους παρόχους ανεξάρτητων υπηρεσιών

Ακόμη κι αυτοί που εργάζονται υπό καθεστώς ανεξάρτητων υπηρεσιών αποκτούν για πρώτη φορά τα εξής δικαιώματα:

α) να συνδικαλιζονται, να συστήνουν συνδικαλιστικές οργανώσεις δικές τους, να προσέρχονται σε συλλογικές διαπραγματεύσεις και να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις (όπου μπορεί, λ.χ., να καθορίζουν και ελάχιστο ύψος αμοιβής).

β) να απεργούν.

γ) να απαιτούν από τις πλατφόρμες, με τις οποίες συνεργάζονται, την τήρηση κανόνων υγιεινής και ασφάλειας και την κάλυψη δαπανών που σχετίζονται με την παροχή του έργου (έξοδα για μηχανή και τη συντήρησή της, καύσιμα, προστατευτικό κράνος κ.λπ.).

Μάλιστα, οι πλατφόρμες υποχρεούνται να ενημερώνουν τους συνεργάτες τους για τα δικαιώματα αυτά.

Συνολικά, οι προβλέψεις του Νόμου 4808/2021 είναι **σε αρμονία** με τη νομοθεσία της συντριπτικής πλειονότητας των ευρωπαϊκών χωρών στις οποίες προβλέπεται η ύπαρξη τόσο συμβάσεων μισθωτής εργασίας (ορισμένου και αορίστου χρόνου), όσο και συμβάσεων παροχής υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι το μοντέλο που εφαρμόζεται στη Ελλάδα με το νέο εργασιακό νόμο προϋπήρχε (και επί κυβερνήσεως ΣΥΡΙΖΑ δηλαδή) με τη διαφορά ότι τώρα εμπλουτίστηκε με νέα δικαιώματα για τους εργαζομένους. Ο νέος νόμος βασίστηκε σε σχετική απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση την οποία τέθηκαν αυστηρά κριτήρια για να θεωρείται κάποιος πάροχος υπηρεσιών.

Καμία διάταξη του νέου νόμου (όπως και καμία διάταξη της προϋφιστάμενης νομοθεσίας) δεν έδωσε στις πλατφόρμες το δικαίωμα να τροποποιούν μονομερώς το καθεστώς, υπό το οποίο οι διανομείς παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Όποια πλατφόρμα επιχειρεί να κάνει κάτι τέτοιο, παραβιάζει τον νόμο και θα αντιμετωπίζεται βάσει των υφιστάμενων προβλέψεων της νομοθεσίας

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Κ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ